

ด่วนที่สุด

ที่ ศย ๐๑๖/๒๕๕๕

สำนักงานศาลยุติธรรม
ถนนรัชดาภิเษก เขตจตุจักร
กทม. ๑๐๙๐๐

๑๒ มิถุนายน ๒๕๕๕

เรื่อง ร่างพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามองค์กรอาชญากรรมข้ามชาติ พ.ศ.

เรียน เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

อ้างถึง หนังสือสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๙๐๑/๐๙๔๘ ลงวันที่ ๕ มิถุนายน ๒๕๕๕

ตามหนังสือที่อ้างถึง สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาแจ้งว่า ได้ตรวจพิจารณาร่างพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามองค์กรอาชญากรรมข้ามชาติ พ.ศ. เสร็จแล้ว จึงขอให้สำนักงานศาลยุติธรรมแจ้งยืนยันความเห็นเกี่ยวกับร่างพระราชบัญญัตินี้ตามที่สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาได้ตรวจพิจารณาแล้ว เพื่อส่งไปยังสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีต่อไป ความละเอียดแจ้งแล้ว นั้น

สำนักงานศาลยุติธรรมพิจารณาแล้วเห็นชอบด้วยกับร่างพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามองค์กรอาชญากรรมข้ามชาติ พ.ศ. ตามที่สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาได้ตรวจพิจารณาแก้ไขแล้ว แต่มีข้อสังเกตเพิ่มเติมบางประการ ดังนี้

๑. ตามร่างมาตรา ๒๑ วรรคสาม ที่กำหนดว่า “การจัดทำเอกสารหรือหลักฐานใด หรือการปฏิบัติการอำพรางตามวรรคหนึ่ง ให้ถือว่าเป็นการกระทำโดยชอบด้วยกฎหมาย” นั้น เห็นว่าการปฏิบัติการอำพรางเป็นการดำเนินการตามร่างมาตรา ๒๑ วรรคหนึ่ง ซึ่งกำหนดให้ทำได้ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่อัยการสูงสุดกำหนดในระเบียบได้อยู่แล้ว จึงไม่จำเป็นต้องบัญญัติให้การจัดทำเอกสารหรือหลักฐาน หรือการปฏิบัติการอำพรางเป็นการกระทำโดยชอบด้วยกฎหมายอีก การกำหนดความในร่างมาตรา ๒๑ วรรคสาม อาจก่อให้เกิดความคลาดเคลื่อนในการตีความว่ากรณีที่มีการจัดทำเอกสารหรือหลักฐาน หรือการปฏิบัติการอำพรางตามระเบียบที่เป็นไปเพื่อประโยชน์ส่วนตนหรือโดยมิชอบประการอื่น จะถือว่าการจัดทำเอกสารหรือหลักฐาน หรือการปฏิบัติการอำพรางนั้นชอบด้วยกฎหมายด้วยหรือไม่ จึงเห็นควรให้ตัดความในร่างมาตรา ๒๑ วรรคสาม ออก

๒. ตามร่างมาตรา ๒๒ วรรคสี่ ที่กำหนดว่า “การกระทำและพยานหลักฐานที่ได้มาจากการกระทำของพนักงานสอบสวนหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ตามมาตรา ๒๑ วรรคหนึ่ง และวรรคสอง ซึ่งตามวรรคสามกำหนดให้ทำได้ตามหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขที่อัยการสูงสุดกำหนดในระเบียบ

โดยความ ...

โดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรี ได้อยู่แล้ว จึงไม่จำเป็นต้องบัญญัติให้การกระทำและพยานหลักฐานที่ได้มาจากการกระทำของพนักงานสอบสวนหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ตามมาตรา ๒๒ วรรคสี่ อาจก่อให้เกิดความคลาดเคลื่อนในการตีความว่ากรณีที่มีการเคลื่อนย้ายภายใต้การควบคุมตามระเบียบที่เป็นไปเพื่อประโยชน์ส่วนตนหรือโดยมิชอบประการอื่นจะถือว่าการกระทำและพยานหลักฐานที่ได้มาจากการกระทำของพนักงานสอบสวนหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ดังกล่าวรับฟังเป็นพยานหลักฐานได้หรือไม่ จึงเห็นควรให้ตัดความในร่างมาตรา ๒๒ วรรคสี่ ออก

๓. ตามร่างมาตรา ๒๓ ที่กำหนดว่า “พนักงานสอบสวนหรือพนักงานเจ้าหน้าที่อาจใช้เครื่องมือสื่อสารโทรคมนาคม เครื่องมืออิเล็กทรอนิกส์ หรือด้วยวิธีการอื่นใด เฉพาะในการสะกดรอย ผู้ต้องสงสัยว่ากระทำความผิดหรือจะกระทำความผิดฐานมีส่วนร่วมในองค์กรอาชญากรรมข้ามชาติ เพื่อสืบสวน จับกุม แสวงหา และรวบรวมพยานหลักฐาน ทั้งนี้ ตามระเบียบที่อัยการสูงสุดกำหนด” นั้น เห็นว่า ถ้อยคำว่า “การสะกดรอย” ไม่มีนิยามศัพท์ที่ชัดเจน จึงอาจหมายความว่ารวมถึงการสะกดรอยโดยใช้เครื่องมือที่อาจล่วงละเมิดต่อสิทธิส่วนบุคคลได้ เช่น การแอบติดตั้งเครื่องดักฟังไว้กับตัว ยานพาหนะ หรือที่อยู่อาศัยของผู้ต้องสงสัย จึงเห็นควรกำหนดนิยามศัพท์ของการสะกดรอยในระเบียบของอัยการสูงสุดให้ชัดเจน เพื่อไม่ให้เกิดการสะกดรอยดังกล่าวเป็นการละเมิดต่อสิทธิเสรีภาพส่วนบุคคล

๔. ตามร่างมาตรา ๒๕ วรรคหนึ่ง ที่กำหนดว่า “ในระหว่างการสอบสวนคดีความผิดฐานมีส่วนร่วมในองค์กรอาชญากรรมข้ามชาติ หากผู้ต้องหาให้ข้อมูลเองโดยสมัครใจต่อพนักงานสอบสวนหรือพนักงานอัยการ ซึ่งเป็นข้อมูลที่สำคัญและเป็นประโยชน์อย่างยิ่งในการสืบสวนสอบสวนเกี่ยวกับกิจกรรมและการกระทำความผิดขององค์กรอาชญากรรมข้ามชาติ ซึ่งสามารถใช้เป็นพยานหลักฐานในการดำเนินคดีต่อหัวหน้าหรือผู้มีบทบาทสำคัญในองค์กรอาชญากรรมข้ามชาติ ให้พนักงานสอบสวนบันทึกข้อมูลดังกล่าวไว้ในสำนวนการสอบสวน แล้วเสนอสำนวนการสอบสวนต่ออัยการสูงสุด” นั้น เห็นว่า บทบัญญัติดังกล่าวยังไม่มีข้อความชัดเจนว่าในกรณีที่เจ้าหน้าที่ของรัฐกระทำการจู่โจมหรือให้คำมั่นสัญญาว่าจะไม่ฟ้องผู้ต้องหาหากให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์จะสามารถกระทำได้หรือไม่ เนื่องจากถ้อยคำว่า “ผู้ต้องหาให้ข้อมูลเองโดยสมัครใจ” อาจเกิดจากการจู่โจมหรือให้คำมั่นสัญญาของเจ้าหน้าที่ของรัฐก็ได้ จึงควรเพิ่มเติมถ้อยคำให้ชัดเจนว่า “โดยที่เจ้าพนักงานของรัฐมิได้จู่โจมหรือให้คำมั่นสัญญาใด ๆ” เพื่อมิให้ร่างมาตรา ๒๕ วรรคหนึ่ง ขัดต่อมาตรา ๒๒๖ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

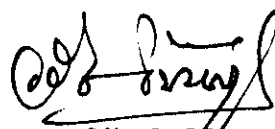
๕. ตามร่างมาตรา ๒๙ ที่กำหนดว่า “เจ้าของหรือผู้ครอบครองเคหสถานหรือสถานที่อื่นใด ตามมาตรา ๑๗ (๑) ซึ่งไม่ยอมให้พนักงานสอบสวนหรือพนักงานเจ้าหน้าที่เข้าไปในเคหสถานหรือสถานที่อื่นนั้น ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินสองหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ” และร่างมาตรา ๓๐ ที่กำหนดว่า “ผู้ใดไม่มาให้ถ้อยคำหรือไม่ส่งบัญชี เอกสารหรือวัตถุใด ๆ ตามมาตรา ๑๗ (๒) ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ” นั้น เห็นว่าร่างมาตรา ๒๙ และร่างมาตรา ๓๐ มีลักษณะกำหนดความผิดเด็ดขาดแก่เจ้าของหรือผู้ครอบครองเคหสถานหรือสถานที่อื่นใด และผู้ไม่มาให้ถ้อยคำ หรือไม่ส่งบัญชี เอกสารหรือวัตถุใด ๆ เนื่องจากในกรณีที่มีเหตุ

อันควร เจ้าของหรือผู้ครอบครองฯ อาจไม่ยอมให้เจ้าหน้าที่ของรัฐเข้าไปในเคหสถานหรือสถานที่นั้น และผู้ที่ไม่มาให้ถ้อยคำ หรือไม่ส่งบัญชี เอกสารหรือวัตถุใด ๆ อาจไม่ต้องรับผิดชอบก็ได้ จึงควรเพิ่มเติมถ้อยคำว่า “โดยไม่มีเหตุหรือข้อแก้ตัวอันสมควร” ในร่างมาตรา ๒๙ และร่างมาตรา ๓๐ เทียบเคียงกับมาตรา ๓๖๘ แห่งประมวลกฎหมายอาญา

๖. ตามร่างมาตรา ๓๒ ที่กำหนดว่า “ผู้ใดปฏิบัติหน้าที่ตามมาตรา ๒๑ กระทำการ นอกเหนือวัตถุประสงค์ในการสืบสวนสอบสวนตามพระราชบัญญัตินี้ เพื่อแสวงหาประโยชน์อันมิชอบ สำหรับตนเองหรือผู้อื่น ให้ผู้นั้นไม่ได้รับการคุ้มครองตามมาตรา ๒๑ วรรคสาม ถ้าการกระทำนั้น เป็นความผิดอาญา ให้ต้องระวางโทษเป็นสองเท่าของโทษที่กำหนดไว้สำหรับความผิดนั้น” นั้น เห็นว่า การได้มาซึ่งเอกสารหรือข้อมูลข่าวสารโดยได้รับอนุญาตจากอธิบดีผู้พิพากษาศาลอาญา ตามร่างมาตรา ๑๙ และการเคลื่อนย้ายภายใต้การควบคุมตามร่างมาตรา ๒๒ หากเป็นการกระทำนอกเหนือ วัตถุประสงค์ตามที่บัญญัติไว้ในร่างมาตรา ๑๙ และร่างมาตรา ๒๒ ดังกล่าว ก็ไม่ควรได้รับการคุ้มครอง ตามกฎหมายเช่นเดียวกัน จึงควรเพิ่มเติมถ้อยคำว่า “มาตรา ๑๙ และมาตรา ๒๒” ในร่างมาตรา ๓๒ ด้วย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาดำเนินการต่อไป ..

ขอแสดงความนับถือ

(นายวิรัช ชินวินิจกุล)

เลขาธิการสำนักงานศาลยุติธรรม

สำนักกฎหมายและวิชาการศาลยุติธรรม

กลุ่มพัฒนานกฎหมาย

โทร ๐ ๒๕๑๒ ๘๔๗๑

โทรสาร ๐ ๒๕๑๒ ๘๔๗๑